

KRIZOVÝ KOMPAS

expertního týmu generála Pavla

„Nevypadá to dobře. Nejsme sice v ekonomické krizi, ale sledujeme začátek energetické krize. Ceny energií podle expertů dále porostou a to se promítne jak na faktury domácností, tak do kondice českých firem. K tomu nám bude s peněženkami i nadále cloumat inflace. Čekají nás náročné měsíce, během nichž vláda musí lidem pomáhat a hlavně s nimi otevřeně komunikovat a vysvětlovat. Pomoc musí být rychlá a její získání snadné, jinak poroste frustrace a napětí mezi lidmi. Důležité je teď zachovat klid, jen tak všechno zvládneme.“

GENERÁL PETR PAVEL

KDE JSME?

- Nejsme ještě v ekonomické krizi, ale na začátku energetické krize. Skokově rostoucí ceny energií a jejich dopady na domácnosti a firmy jsou problémem číslo jedna, který se navíc teprve rozbíhá.
- Druhým problémem je vysoká inflace, která se projevuje zdražováním ve všech oblastech. Oba problémy úzce souvisí s válkou na Ukrajině a vedou ke zhoršení ekonomické situace většiny domácností.
- V evropských zásobnících je v tuto chvíli dostatek plynu pro nadcházející zimu, a nehrozí tedy jeho dlouhodobé výpadky. Nicméně cena plynu bez zásahů státu nebo EU zůstává vysoká.

CO NÁM HROZÍ?

- Ochlazení ekonomiky v důsledku dlouhodobého zadlužování, vysoké inflace a stoupajících cen energií.
- Vláda bude investovat množství prostředků do pomoci domácnostem i firmám, to ale prohloubí zadlužení a v důsledku zkomplikuje boj s inflací.
- Rekordní ceny energií na burzách se v následujících měsících promítnou do rekordních cen energií pro domácnosti.
- Energetická krize dopadne v podobě nákladů na energie na většinu odvětví průmyslu (proto mnohé firmy brzdí plánované investice). Naopak jiným se může dařit dobře.

CO DĚLÁME?

- Vládní pomoc občanům už existuje, ale lidé se v ní často neorientují, nebo o ní dokonce vůbec nevědí. Podle expertů je pomoc pomalá a nedostatečná.
- Vláda se zaměřila na řešení situace domácností, ale zatím nic

nepodniká ohledně situace firem. Ty přitom velmi brzy budou muset omezovat výrobu kvůli energiím a pro některé z nich budou náklady likvidační.

- Vláda už začala posilovat alternativní dodávky plynu, a to je dobře. V oblasti snižování energetické závislosti na Rusku činí vláda v tuto chvíli maximum možného.

- V současnosti schvalujeme opatření, která reagují na situaci před několika měsíci. Raději bychom měli připravit opatření řešící situaci, která brzy přijde a postihne většinu domácností.

CO MŮŽEME DĚLAT?

- Vláda by měla provést revizi veřejných výdajů a obnovit fiskální opatrnost. Firmám je možné pomoci s vysokými cenami energií.

- Banky by mohly domácnostem a firmám nabízet překlenovací půjčky na energie za výhodnějších podmínek s podporou státu.

- Pro zbavení se závislosti na ruských dodávkách plynu je klíčové využití plynu z Norska a zkapalněného plynu (LNG) především z nových holandských a německých terminálů.

- Vláda by neměla vymýšlet nové způsoby podpory domácností, ve kterých se lidé nevyznají a jejichž realizace nás stojí cenný čas. Spíše by pomohlo změnit parametry současných sociálních dávek, jako je příspěvek na dítě a příspěvek na bydlení, a nastavit jejich podmínky tak, aby lidem opravdu rychle pomáhaly.

- Nástroje pomoci je třeba lépe komunikovat lidem, zjednodušit žádosti a vyplácení občanům a myslet na férovost podmínek (aby například lidé nepřišli o příspěvek na bydlení, protože se jim podařilo ušetřit na energiích). Mělo by dojít k výraznému personálnímu posílení kapacit úřadů práce.

- Musíme co nejrychleji připravit daňovou reformu, díky které se bude lépe dařit snižovat zadlužení Česka.

KRIZOVÝ KOMPAS

expertního týmu generála Pavla

CO Z TOHO PLYNE PRO VEŘEJNOST?

- Není třeba se bát, že v zimě nebude čím topit. Může dojít jen ke krátkodobým výpadkům, ale i to je nepravděpodobné. Náklady na topení však budou vysoké, proto se vyplatí snížit teplotu vytápění v domácnostech a mít připravenou finanční rezervu na nedoplatky.
- Zodpovědným přístupem je teď omezení všech zbytných výdajů, jako jsou dovolené v zahraničí, naopak není třeba omezovat nákupy běžných věcí a služeb za každou cenu, vedlo by to k dalšímu zpomalení ekonomiky.
- Zdražování bude ještě nějakou dobu pokračovat, vývoj inflace bude záviset i na délce války na Ukrajině.
- Občané by měli využít všech možností pomoci od státu, které mají (příspěvek na bydlení, příspěvek na děti a podobně).
- Je vhodný čas na revizi různých výdajů, finančních produktů a smluv a zajištění výhodnějších podmínek.
- Domácnosti by měly zjistit, kudy jim nejvíce utíkají peníze, a nebát se investovat do řešení, která jim s úsporami pomohou. Na trhu existují firmy, které jim pomohou s administrativou i získáním dotací.

EXPERTNÍ TÝM

Zdeněk Tůma
Vladimír Bezděk
Jan Hartl
Milena Jabůrková
David Marek
Michal Mareš
Jakub Maščuch
Lucie Poláková
David Vávra

Více o expertním týmu na
www.generalpavel.cz/lide

